

2 Verblijf in de vrije termijn

2.1 Algemeen

Verblijf in de vrije termijn is van rechtswege toegestaan aan vreemdelingen, indien en zolang zij voldoen aan de in artt. 8 j^o 6 Vw gestelde voorwaarden.

Het recht op verblijf in de vrije termijn wordt van rechtswege verkregen zodra de vreemdeling aan de volgende voorwaarden voldoet:

- in het bezit zijn van een paspoort voorzien van een visum of m w (behoudens uitzonderingen, zie 2.2);
- hebben voldaan aan de verplichtingen in verband met de grensoverschrijding (zie 2.3);
- inachtneming van het bij en krachtens de Vw bepaalde (zie 2.4);
- beschikken over voldoende middelen van bestaan (zie 2.5);
- geen gevaar opleveren voor de openbare rust, de openbare orde of de nationale veiligheid (zie 2.6).

Het recht op verblijf in de vrije termijn vervalt van rechtswege zodra:

- de vreemdeling niet meer aan de gestelde voorwaarden voldoet, of
- de duur van de vrije termijn is verstreken (zie 2.7). Ingevolge art. 46 Vb is de duur van de vrije termijn ten hoogste drie maanden.

Bijzondere bepalingen gelden in dit verband voor vreemdelingen die behoren tot een van de in art. 1 onder a, b en c Vw genoemde categorieën gemeenschapsonderdanen (artt. 92 en 102 Vb; zie B4).

2.2 Paspoort-, visum- of mw-vereiste

2.2.1 Algemeen

Vreemdelingen dienen te beschikken over een document ter vaststelling van hun identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie (art. 19, eerste lid, Vw).

Voor vreemdelingen die hier te lande in de vrije termijn verblijven, is dit identiteitspapier het document voor grensoverschrijding dat vereist is voor het hebben van toegang tot Nederland (art. 54, eerste lid, onder d, Vb).

Welk document voor grensoverschrijding vereist is, hangt af van het doel en de duur van het verblijf dat in het Schengengebied of Nederland beoogd wordt, namelijk voor:

- doorreis door Schengengebied of Nederland, eventueel met een ophoud van ten hoogste vijf dagen: een geldig paspoort voorzien van een geldig transitvisum of afzonderlijke visumverklaring (zie 3);
- verblijf in Schengengebied of Nederland van maximaal drie maanden: een geldig paspoort voorzien van een geldig reisvisum of afzonderlijke visumverklaring (zie 3);
- verblijf in Nederland van langer dan drie maanden: een geldig paspoort voorzien van een geldige m w of afzonderlijke mw-verklaring (zie 5).

Indien het vermoeden bestaat dat het document voor grensoverschrijding, het (de) visum (-verklaring) of de m w (-verklaring) vals of vervalst is, verdient het aanbeveling telefonisch contact op te nemen met de IND (zie A2).

2.2.2 Vrijstelling van paspoort-, visum- of mw-vereiste

Op het paspoort-, visum- en mw-vereiste bestaan uitzonderingen, meestal voortvloeiend uit internationale overeenkomsten (art. 41, derde en vierde lid, Vb en art. 16 VV).

Vrijstelling van paspoort-vereiste

In bijlage 3a W wordt voor vreemdelingen die behoren tot de daar genoemde nationaliteiten tevens aangegeven of met een ander document dan het paspoort aan de vereisten ten aanzien van het bezit van een document voor grensoverschrijding kan worden voldaan.

Vrijstelling van visum-vereiste

Onderdanen van landen opgesomd in bijlage 3a W behoeven geen transit-, of reisvisum. Deze vrijstelling berust op tussen de Schengen-lidstaten, Beneluxlanden of Nederland en derde landen gesloten overeenkomsten tot visumafschaffing.

Voor visumplichtige vreemdelingen die in het bezit zijn van een geldige verblijfstitel in één der bij het Akkoord van Schengen¹ aangesloten landen, geldt dat zij visumvrij het Schengengebied mogen betreden. Voorts geldt voor deze categorie vreemdelingen het zogenaamde circulatierecht, hetgeen betekent dat zij zich gedurende een periode van maximaal drie maanden visumvrij binnen het Schengengebied mogen bewegen. Zie Bijlage C34.

Voor visumplichtige scholieren zie ook bijlage C37 en model D82.

Voor de tekst van de Uitvoeringsovereenkomst bij het Akkoord van Schengen (excerpt: Titel I en II, Hoofdstuk 1 t/m 7) zie bijlage C39.

Vrijstelling van mvv-vereiste

Onderdanen van een aantal landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht zijn tevens vrijgesteld van het mw-vereiste.

Ook dit is aangegeven in bijlage 3a W. Het betreft onderdanen van de Lid-Staten van de EU/EER, Monaco, de Verenigde Staten van Amerika, Zwitserland (met inbegrip van Liechtenstein), Japan, Australië, Nieuw-Zeeland en Canada.

Bijzondere categorieën

In bijlage 3b W wordt voor de daar onder A-M genoemde categorieën van vreemdelingen een uitzondering gemaakt op het paspoort-vereiste voorzien van een visum of mw, mits zij voldoen aan bepaalde voorwaarden en mits zij zich naar Nederland begeven voor de duur en het doel, daarbij aangegeven.

¹ Hierbij geldt, dat waar gesproken wordt over 'Schengrii', dit slechts betrekking heeft op de landen die daadwerkelijk de Uitvoeringsovereenkomst bij het Akkoord van Schengen praktisch toepassen. Momenteel hetrtft dit de volgende landen: België, Duiitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, Nderland, Oosteiirijk, Portugal en Spanje

In het algemeen geldt dat:

- wanneer voor een verblijf van ten hoogste drie maanden een visum is vereist, voor een verblijf van langer dan drie maanden steeds een m w is vereist;
- wanneer voor een verblijf van ten hoogste drie maanden een visum niet is vereist, in de meeste gevallen voor een verblijf van langer dan drie maanden wel een m w is vereist;
- wanneer voor een verblijf van langer dan drie maanden geen m w vereist is, voor een verblijf van ten hoogste drie maanden nimmer een visum is vereist.

2.2.3 Ontheffing van paspoort-, visum- of mw-vereiste

Met het oog op verblijf in de vrije termijn kan door de Minister van Justitie in bijzondere gevallen ontheffing worden verleend van het paspoort- of visum-vereiste (art. 42 Vb). Hierbij valt ondermeer te denken aan vreemdelingen die groepsgewijs reizen, bijvoorbeeld in verband met sportevenementen of militaire oefeningen.

Met het oog op de verlening van een vergunning tot verblijf kan in bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend van het mw-vereiste (art. 42 Vb; zie A4/5).

2.3 Verplichtingen in verband met de grensoverschrijding (art. 8, eerste lid, aanhef, Vw)

Voorwaarde voor verblijf in de vrije termijn is onder meer dat de vreemdeling heeft voldaan aan de verplichtingen met het oog op de controle in het belang van de grensbewaking. In dit verband zijn vooral de artt. 22-23 Vb van belang.

2.4 Het bepaalde bij en krachtens de Vw (art. 8, eerste lid, aanhef en onder a, Vw)

Voorwaarde voor verblijf in de vrije termijn is onder meer dat de vreemdeling de verplichtingen nakomt, waaraan hij in het belang van het toezicht op vreemdelingen is onderworpen (zie artt. 54-70 Vb; zie A5).

Voor verblijf in de vrije termijn zijn vooral van belang de:

- identificatieplicht (art. 19 Vw jⁿ 54 Vb; zie 2.2.1);
- mededelingsplicht bij zoeken of gaan verrichten van arbeid (artt. 62 Vb en 34 vv);
- verplichting desgevraagd gegevens te verstrekken (art. 64 Vb);
- meldingsplicht bij verblijf van langer dan drie maanden (artt. 66 Vb en 35 vv);
- meldingsplicht bij verblijf van meer dan acht dagen (art. 67 Vb en 36 vv);
- meldingsplicht ingevolge aantekening in het visum of het document voor grensoverschrijding (art. 68 Vb);
- meldingsplicht voor werkzoekende zeelieden (art. 69 Vb en 37 vv).

2.5 Voldoende middelen van bestaan (art. 8, eerste lid aanhef en onder b, Vw)

2.5.1 Algemeen

Voorwaarde voor verblijf in de vrije termijn is onder meer dat de vreemdeling beschikt over voldoende middelen van bestaan ter dekking van de uit het voorgenomen verblijf voortvloeiende kosten en van de kosten verbonden aan de door- of terugreis.

Of de middelen van bestaan van de vreemdeling toereikend zijn, kan afhangen van:

- de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene;
- de eventueel in zijn bezit zijnde passagebiljetten;
- de eventueel gebruikte vervoermiddelen.

Voldoende middelen van bestaan voor verblijf in de vrije termijn kunnen ook blijken uit inkomsten uit hier te lande te verrichten werkzaamheden of te verlenen diensten. Voor bepaalde werknemers is een tewerkstellingsvergunning vereist, zie hiervoor B11. De duur van de te verrichten werkzaamheden of diensten zal die van de vrije termijn niet mogen overschrijden.

Ten aanzien van diplomatieke ambtenaren en andere geprivilegieerde personen, als bedoeld in B20, blijft controle op het bezit van voldoende middelen van bestaan achterwege.

De voorwaarde van het bezit van voldoende middelen van bestaan voor verblijf in de vrije termijn geldt niet ten aanzien van:

- EG- en EER-onderdanen, zolang zij niet ten laste komen van de openbare kas (art. 91, eerste lid, aanhef en onder c, Vb; zie B4).

2.5.2 Zekerheidstelling

2.5.2.1 *Algemeen*

In gevallen waarin de solvabiliteit van de vreemdeling daartoe aanleiding geeft, kan hem worden verzocht zekerheid te stellen door het deponeren van een passagebiljet of een garantiesom.

Ook kan zekerheid worden gesteld, doordat een hier te lande wonende solvabele derde zich garant stelt.

Op deze wijze wordt de vreemdeling in staat gesteld te voldoen aan het vereiste dat hij kan beschikken over voldoende middelen van bestaan.

Weigert de vreemdeling te voldoen aan het verzoek tot het stellen van zekerheid, dan zal hem geen verblijf in de vrije termijn zijn toegestaan.

Het stellen van zekerheid in verband met verblijf in de vrije termijn moet worden onderscheiden van het stellen van zekerheid ingevolge een voorschrift verbonden aan een vergunning tot verblijf (zie 6.6).

Het stellen van zekerheid in verband met verblijf in de vrije termijn wordt doorgaans gevraagd bij binnenkomst door de ambtenaar belast met grensbewaking.

Is dit niet bij binnenkomst gebeurd, dan kan de korpschef de vreemdeling in de daarvoor in aanmerking komende gevallen alsnog vragen zekerheid te stellen.

2.5.2.2 *Het deponeren van een passagebiljet of garantiesom*

Wijze van deponeren en beheer Aan de vreemdeling kan worden verzocht een in zijn bezit zijnde passagebiljet of garantiesom te deponeren tot zekerheid voor de kosten van de reis naar een plaats buiten Nederland waar zijn toelating is gewaarborgd.

Aan vreemdelingen die bij binnenkomst in Nederland een garantiesom of een passagebiljet deponeren, wordt een folder uitgereikt (zie D27).

Hierin wordt informatie verschaft over ontvangst, beheer en teruggave van aan de grens gedeponeerde garantiesommen en passagebiljetten.

Van de mogelijkheid een garantiesom te deponeren, zal in het bijzonder gebruik kunnen worden gemaakt in de volgende gevallen:

- vreemdelingen die voor familiebezoek of toeristische doeleinden naar ons land komen en niet in het bezit zijn van een passagebiljet, geldig voor de terugreis, of
- zeelieden die na binnenkomst of afmonstering hier te lande toestemming krijgen voor het zoeken van werk aan boord van een ander schip.

De garantiesom kan ook door een derde ten behoeve van de vreemdeling worden gedeponeerd.

Aan de vreemdeling die een passagebiljet of een garantiesom deponeert, wordt een ontvangstbewijs afgegeven (D26-1). Ook aan een derde die een garantiesom deponeert wordt een dergelijk ontvangstbewijs afgegeven.

De korpschef beheert de bij hem gedeponeerde passagebiljetten en garantiesommen.

Passagebiljetten die aan de grens zijn gedeponeerd, worden in de regel toegezonden aan de korpschef van de politieregio waaronder de gemeente waar de vreemdeling zal verblijven, ressorteert.

Garantiesommen die aan de grens zijn gedeponeerd, worden gestort op de rekening van de korpschef.

Passagebiljetten en garantiesommen die aan de doorlaatposten **Schiphol** en **Rotterdam** haven zijn gedeponeed, blijven onder berusting van het hoofd van die doorlaatpost. Over gedeponeerde garantiesommen wordt geen rente vergoed.

Teruggave en restitutie in Nederland De vreemdeling die een passagebiljet of een garantiesom heeft gedeponeed, moet zich voor teruggave daarvan rechtstreeks wenden tot de beherende instantie. Hetzelfde geldt voor derden die een garantiesom ten behoeve van een vreemdeling hebben gedeponeed.

De garantiesom dan wel het passagebiljet wordt aan de betrokkene teruggegeven op vertoon van het ontvangstbewijs, indien:

- voldoende zekerheid bestaat omtrent vertrek van de vreemdeling (opeigen kosten); garantiesommen gedeponeed door derden worden op vertoon van het ontvangstbewijs gerestitueerd na vertrek van de vreemdeling uit het Beneluxgebied;
- de aanvraag om een vergunning tot verblijf naderhand wordt ingewilligd.

Bij teruggave van de garantiesom dan wel het passagebiljet moet het ontvangstbewijs worden ingenomen.

Teruggave en restitutie vanuit het buitenland Vreemdelingen die Nederland hebben verlaten zonder zich vooraf wederom in het bezit van de garantiesom of het passagebiljet te hebben gesteld, dienen zich tot een in hun land gevestigde Nederlandse diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging te wenden met het verzoek om restitutie van de garantiesom respectievelijk teruggave van het passagebiljet. Een vreemdeling die rechtstreeks vanuit het buitenland een verzoek om restitutie indient, moet worden verwezen naar de Nederlandse diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in zijn land.

Bij de behandeling van zulke verzoeken wordt gebruik gemaakt van twee standaardformulieren, een voor de restitutie van een garantiesom (D65-1) en een voor de teruggave van een passagebiljet (D65-2).

De formulieren bestaan uit vijf brieven, die tezamen één geheel vormen en niet van elkaar mogen worden gescheiden.

Nadat de in de derde brief verzochte handelingen zijn verricht, moet het formulier in zijn geheel worden teruggezonden aan de IND. Een kopie van het betreffende formulier wordt bewaard in de administratie.

2.5.2.3 **Garantstelling**

Ook kan zekerheid worden gesteld, doordat een hier te lande wonende solvabele derde zich garant stelt door ondertekening van een verklaring (model D17).

Deze derde stelt zich daarbij garant voor de kosten die voor de staat of andere openbare lichamen uit het verblijf van de vreemdeling kunnen voortvloeien, alsmede voor de kosten van de reis naar een plaats buiten Nederland waar toelating van de vreemdeling is gewaarborgd.

2.6 **Gevaar voor de openbare rust, de openbare orde of de nationale veiligheid (art. 8, eerste lid, aanhef en onder c. Vw)**

Aan vreemdelingen die gevaar opleveren voor de openbare rust, de openbare orde of de nationale veiligheid is geen verblijf tijdens de vrije termijn toegestaan. Onder gevaar voor de openbare rust en de openbare orde zijn mede begrepen gevaar voor de

goede zeden, de volksgezondheid en de (goede)internationale betrekkingen.

Van gevaar voor de openbare orde zal sprake zijn indien de vreemdeling in het opsporingsregister staat gesignaleerd als 'ongewenst vreemdeling' (ovr) of als 'ongewenst verklaarde vreemdeling' (art. 21 Vw; zie ook A5/6).

Van gevaar voor de openbare orde kan bijvoorbeeld ook sprake zijn, indien de vreemdeling een strafbaar feit heeft gepleegd.

Dit kan onder meer blijken uit signalering in het opsporingsregister.

Tevens kan een vreemdeling ter **fine** van weigering van toegang tot Nederland c.q. het Schengengebied in het (N)SIS geregistreerd staan. Wat betreft bijzonderheden met betrekking tot het (N)SIS zie bijlage C40.

Over de te volgen gedragslijn ingeval van signalering worden aanwijzingen gegeven in het opsporingsregister.

Zie A517 voor signaleringen die op vreemdelingen betrekking hebben.

Controle aan de hand van het opsporingsregister blijft achterwege ten aanzien van diplomatieke ambtenaren en andere geprivilegieerde personen, als bedoeld in B20.

2.7 De duur van de vrije termijn

2.7.1 Algemeen

Verblijf in de vrije termijn is toegestaan voor een bij art. 46 Vb bepaalde duur van ten hoogste drie maanden, indien en zolang aan de in artt. 8 j° 6 Vw gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vreemdelingen die een verblijf van ten hoogste drie maanden en vreemdelingen die een verblijf van meer dan drie maanden beogen.

Zie 2.7.4 voor een aantal bijzondere categorieën vreemdelingen.

2.7.2 Berekening van de termijn van drie maanden (art. 46, tweede lid, Vb)

Het verblijf in de vrije termijn bedraagt ten hoogste drie maanden binnen een tijdvak van zes maanden. Perioden van voorafgaand (legaal of illegaal) verblijf binnen dit tijdvak worden meegerekend.

Door deze regel wordt voorkomen dat vreemdelingen voor verblijf in de vrije termijn in aanmerking zouden kunnen blijven komen door zich steeds aan het einde van een periode van drie maanden naar het buitenland te begeven om daarna onmiddellijk of na korte tijd weer voor een nieuwe termijn van drie maanden naar Nederland terug te keren.

2.7.3 Duur van de vrije termijn

2.7.3.1 Bij een beoogd verblijf van ten hoogste drie maanden

Categorieën van vreemdelingen: duur vrije termijn

a. *niet-visumplichtigen*: drie maanden (art. 46, eerste lid, aanhef en onder c, Vb);

b. *visumplichtigen*: voor de duur aangegeven in het visum;

- c. *houder!*; *van een transitvisum*: geen;
- d. *houders van een doorreisvisum met recht van oponthoud*: voor de duur aangegeven in het visum (ten hoogste vijf dagen) (art. 46, eerste lid, aanhef en onder b, Vb);
- e. *houden; van een reisvisum (verklaring)*: voor de duur aangegeven in het visum (ten hoogste drie maanden) (art. 46, eerste lid, aanhef en onder b, Vb);
- f. *houden; van een bijzonder doorlaatbewijs*: voor de duur aangegeven in het bewijs (bijlage 3b W onder M).

Zie voor de geldigheidsduur van visa 3.3.

2.7.3.2 *Bij een beoogd verblijf van langer dan drie maanden*

Vreemdelingen die een verblijf in Nederland beogen van langer dan drie maanden moeten in beginsel in het bezit zijn van een geldige mw. Bij ontbreken van de vereiste mw komt de vreemdeling in beginsel niet voor een vergunning tot verblijf in aanmerking (art. 52a, eerste lid, Vb).

De vrije termijn van vreemdelingen die voor een verblijf van langer dan drie maanden naar Nederland zijn gekomen, bedraagt acht dagen (art. 46, eerste lid, aanhef en onder e, Vb).

Voor niet-visumplichtige vreemdelingen en houders van een reisvisum die aanvankelijk naar Nederland zijn gekomen voor een verblijf van ten hoogste drie maanden, verstrijkt de vrije termijn uiterlijk op de achtste dag nadat zich omstandigheden hebben voorgedaan waaruit kan worden afgeleid dat zij het voornemen hebben langer dan drie maanden in Nederland te verblijven (art. 46, tweede lid, Vb).

Dit voornemen kan bijvoorbeeld blijken uit het indienen van een aanvraag om verlening van een vergunning tot verblijf, het huren van woonruimte of het aanvaarden van werk voor langer dan drie maanden.

De vrije termijn is in deze gevallen nog ten hoogste acht dagen.

2.7.4 *Bijzondere categorieën*

a. EG- en EER-onderdanen (art. 46, eerste lid, aanhef en onder d, Vb)

De duur van de vrije termijn is drie maanden. Deze termijn eindigt zodra de vreemdeling ten laste komt van de openbare kas (zie B4).

b. Werknemers op boorplatformen op het Nederlands deel van het continentale plat

Voor deze werknemers geldt een werktijdenregeling die voorziet in veertien dagen werk en veertien dagen verlof. Het steeds terugkerend verblijf in Nederland tijdens deze verlofperioden moet worden beschouwd als verblijf in de vrije termijn indien betrokkene niet-visumplichtig is.

Het steeds terugkerend verblijf in Nederland van visumplichtige vreemdelingen die beschikken over een geldig visum voor meer reizen, wordt aangemerkt als een verblijf in de vrije termijn voor de duur aangegeven in het visum (zie 2.7.3.1 en B11).

c. Faciliteiten voor gezagvoerders en bemanningsleden van zeeschepen en voor transitpassagiers van vliegtuigen en zeeschepen

Voor gezagvoerders en bemanningsleden van zeeschepen bestaat een bijzondere regeling: zie art. 44 Vb.

Voor transitpassagiers van vliegtuigen en zeeschepen bestaat een bijzondere regeling: zie artt. 17 en 18 W.

Voor bemanningsleden van vliegtuigen bestaat een bijzondere regeling: zie bijlage 3b, onder L, W.